

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «БОБРИНЕЦЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ІМ. В. ПОРИКА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
спеціальність	Н1 Агрономія
кваліфікація	фаховий молодший бакалавр з агрономії
відділення	Агрономія та землевпорядкування

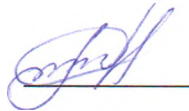
2025-2026 н. р.

Програма навчальної дисципліни «Основи правознавства та економічної теорії» для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю Н1 Агронімія освітньої кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з агрономії». – Бобринець: ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ», 2025. – 24 с.

Укладач: Чорний О.В., старший викладач суспільствознавчих дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін Протокол № 1 від 30.08.2025

Голова циклової комісії

Тетяна БРОШЕВАН

Узгоджено на засіданні циклової комісії спеціальності Н1 Агронімія Протокол № 2 від 10.09.2025

Голова циклової комісії

Вікторія МУЗИКА

Схвалено методичною радою ВСП «Бобринецький АФК ім. В. Порика БНАУ» Протокол № 2 від 12.09.2025

Голова методичної ради

Тетяна БОНДАРЄВСЬКА

© Чорний О.В., 2025 р.

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
7.1. Лекції	8
7.2. Самостійна робота	16
7.3. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань	17
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	19
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	19
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	20
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	20
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	21
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	21

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Основи правознавства і економічної теорії» (ОК 4) для денної форми навчання виділено всього 180 академічних годин (6 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних (лекції) – 90 годин, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 90 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 6	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов’язкова
Модулів – 2	Спеціальність Н1 Агрономія	Рік підготовки
Змістових модулів – 7		1-й
Загальна кількість годин 180		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3		1-й
		Лекції
		90 год
		Самостійна робота
	90 год	
	Вид контролю: залік	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи правознавства та економічної теорії» є: формування в здобувачів освіти основоположних знань, що базуються на узагальненому розгляді широкого кола питань з основ правового життя в Україні, є формування цілісного, системного розуміння державно-правових явищ, генези та закономірностей їх функціонування і розвитку, оволодіння понятійно-категоріальним апаратом сучасної юриспруденції і правової практики; отримання глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, навчання студентів базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з

приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Основи правознавства та економічної теорії» базується на знаннях таких дисциплін, як «Історія України», «Громадянська освіта», що вивчались в загальноосвітній школі.

4. СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Сформовані компетентності

ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
СК 11	Здатність прогнозувати можливості реалізації сільськогосподарської продукції в умовах існуючого ринкового середовища

Очікувані результати навчання

Символ результатів навчання	Результати навчання з дисципліни
РН1	Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері агрономії
РН6	Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних та етичних аспектів.
РН10	Визначати вартісну оцінку основних виробничих ресурсів господарства

PH17	Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.
PH18	Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного, трудового права та правові основи соціального захисту населення України

Тема 1 Основи теорії держави та права

Тема 2 Основи конституційного права України

Тема 3 Основи цивільного права України

Тема 4 Основи сімейного права України

Тема 5 Основи адміністративного права України

Тема 6 Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення України

Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, земельного, екологічного, фінансового, кримінального права та основи правоохоронної діяльності України

Тема 7 Основи господарського права України

Тема 8 Основи аграрного права України

Тема 9 Основи земельного та екологічного права України

Тема 10 Основи фінансового права України

Тема 11 Основи кримінального права України

Тема 12 Основи правоохоронної діяльності України

МОДУЛЬ 2 ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Змістовний модуль 3. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії.

Тема 13 Вступ. Предмет і метод економічної теорії

Тема 14 Економічні потреби і виробничі можливості суспільства

Тема 15 Економічна система суспільства

Тема 16 Економічні відносини власності

Змістовний модуль 4. Товарне виробництво і ринок.

Тема 17 Форми організації суспільного виробництва

Тема 18 Гроші. Товарно-грошові відносини.

Тема 19 Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва

Тема 20 Структура та інфраструктура ринку.

Змістовний модуль 5. Підприємництво в ринковій економіці.

Тема 21 Підприємство і підприємництво

Тема 22 Капітал. Витрати виробництва і прибуток

Змістовний модуль 6. Суспільне відтворення.

Тема 23 Форми суспільного продукту в процесі відтворення

Тема 24 Економічне зростання і його чинники. Економічні кризи.

Тема 25 Державне регулювання національної економіки

Змістовний модуль 7. Світове господарство і міжнародні економічні відносини.

Тема 26 Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин

Тема 27 Економічні аспекти глобальних проблем.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви модулів, змістових модулів і тем	Всього	Кількість годин	
		Лекції	Сам. робота
МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА			
Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного, трудового права та правові основи соціального захисту населення України			
Тема 1 Основи теорії держави та права	8	6	2
Тема 2 Основи конституційного права України	8	4	4
Тема 3 Основи цивільного права України .	8	4	4
Тема 4. Основи сімейного права України	6	2	4
Тема 5 Основи адміністративного права України	8	4	4
Тема 6 Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення України	10	4	6
Разом – змістовий модуль 1	48	24	24
Тема 7 Основи господарського права України	6	2	4
Тема 8 Основи аграрного права України	6	2	4
Тема 9 Основи земельного та екологічного права України	10	4	6
Тема 10 Основи фінансового права України	4	2	2
Тема 11 Основи кримінального права України	8	4	4
Тема 12 Основи правоохоронної діяльності України	6	2	4
Разом – змістовий модуль 2	40 (+2)	16 (+2)	24
Разом по модулю 1	90	42	48
МОДУЛЬ 2 ЕКОНОМІНА ТЕОРІЯ			
Змістовний модуль 3. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії.			
Тема 13 Вступ. Предмет і метод економічної теорії	4	2	2
Тема 14 Економічні потреби і виробничі можливості суспільства	8	4	4
Тема 15 Економічна система суспільства	4	2	2
Тема 16 Економічні відносини власності	8	4	4

Разом – змістовий модуль 3	24	12	12
Змістовний модуль 4. Товарне виробництво і ринок.			
Тема 17 Форми організації суспільного виробництва	4	2	2
Тема 18 Гроші. Товарно-грошові відносини.	8	4	4
Тема 19 Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва	8	4	4
Тема 20 Структура та інфраструктура ринку.	4	2	2
Разом – змістовий модуль 4	24	12	12
Змістовний модуль 5. Підприємництво в ринковій економіці.			
Тема 21 Підприємство і підприємництво	8	4	4
Тема 22 Капітал. Витрати виробництва і прибуток	6	4	2
Разом – змістовий модуль 5	14	8	6
Змістовний модуль 6. Суспільне відтворення.			
Тема 23 Форми суспільного продукту в процесі відтворення	4	2	2
Тема 24 Економічне зростання і його чинники. Економічні кризи.	4	2	2
Тема 25 Державне регулювання національної економіки	8	4	4
Разом – змістовий модуль 6	16	8	8
Змістовний модуль 7. Світове господарство і міжнародні економічні відносини.			
Тема 26 Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин	4	2	2
Тема 27 Економічні аспекти глобальних проблем.	4	2	2
Разом – змістовий модуль 6	8 (+4)	4 (+4)	4
Разом по модулю 2	90	48	42
Усього	180	90	90

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7. 1. Лекції

№ п/п	Назва теми	К-сть год.
1	Вступ	2
МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА		
2	Змістовий модуль 1. Основи теорії, конституційного, цивільного, сімейного, адміністративного, трудового права та правові основи соціального захисту населення України Тема 1. Основи теорії держави та права	4

	<p>Предмет і метод теорії держави і права. Загальна характеристика первісного суспільства. Наукові теорії виникнення держави.</p> <p>Поняття й ознаки держави. Поняття і класифікація функцій держави: внутрішні та зовнішні функції сучасної правової держави. Форми здійснення функцій держави.</p> <p>Поняття і структура форми держави. Форма державного правління: поняття, ознаки та види монархії; поняття, ознаки та види республіки. Форма державного устрою. Форма державного політичного режиму: поняття та види.</p> <p>Загальна характеристика концепцій про сутність і соціальне призначення держави. Україна як суверена, демократична, правова та соціальна держава.</p> <p>Поняття права. Джерела права. Право у суб'єктивному й об'єктивному розумінні. Поняття та види соціальних норм. Функції та принципи права.</p> <p>Поняття норм права. Структура норм права. Поняття системи права та її основні ознаки. Елементи структури системи права. Загальна характеристика основних галузей права України. Поняття та види систематизації законодавства України.</p> <p>Правові відносини, загальна характеристика. Правопорушення: поняття, види склад. Юридична відповідальність: поняття і ознаки. Поняття правової поведінки. Правомірна поведінка. Законність та правопорядок.</p>	
3	<p>Тема 2. Основи конституційного права України</p> <p>Конституційне право: поняття, джерела, історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.</p> <p>Загальна характеристика Конституції України. Основи конституційного ладу України.</p> <p>Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина.</p> <p>Повноваження (функції) органів державної влади.</p>	4
4	<p>Тема 3. Основи цивільного права України</p> <p>Поняття і предмет цивільного права України. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Поняття, особливості, елементи цивільного правовідношення.</p> <p>Відповідальність у цивільному праві. Учасники цивільних відносин. Поняття, види та признаки юридичної особи. Поняття і загальна характеристика цивільної правоздатності та цивільної дієздатності.</p> <p>Поняття та види цивільно-правової угоди. Цивільно-правові договори: поняття, види. Договір купівлі-продажу. Договір обміну. Договір найму (оренди). Договір дарування.</p> <p>Поняття та форми власності в Україні. Суб'єкти права власності. Способи набуття та припинення права власності.</p>	4

	<p>Захист права власності. Поняття творчої діяльності та інтелектуальної власності. Особисті немайнові права громадян та їх захист. Майнові права громадян і юридичних осіб.</p> <p>Позов, його поняття та зміст, види позовів. Строки та терміни. Позовна давність, її поняття. Загальна та спеціальна позовна давність. Зміна тривалості, обчислення та початок перебігу позовної давності</p>	
5	<p>Тема 4. Основи сімейного права України</p> <p>Поняття та предмет сімейного права України. Загальна характеристика Сімейного кодексу України.</p> <p>Поняття сім'ї та шлюбу. Підстави, умови та порядок укладення шлюбу. Підстави і порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Шлюбний контракт. Права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки батьків, дітей, інших членів сім'ї та родичів.</p>	2
6	<p>Тема 5. Основи адміністративного права України</p> <p>Адміністративне право: поняття, предмет, джерела, суб'єкти. Загальна характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення.</p> <p>Поняття адміністративного правопорушення та адміністративної відповідальності.</p> <p>Адміністративні стягнення: поняття та види.</p> <p>Органи, які розглядають справи про адміністративні правопорушення та обставини, що пом'якшують і обтяжують міру відповідальності за їх вчинення.</p> <p>Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх.</p>	4
7	<p>Тема 6. Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення України</p> <p>Поняття та принципи трудового права України. Джерела трудового права. Загальна характеристика Кодексу законів про працю. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права. Колективний договір: поняття, зміст.</p> <p>Трудовий договір: поняття, сторони, умови укладення, зміст, види трудового договору. Контракт - особлива форма трудового договору. Порядок прийняття на роботу. Порядок припинення трудового договору: з ініціативи працівника, з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.</p> <p>Робочий час і його види. Скорочений та неповний робочий час. Час відпочинку: поняття і види. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх. Особливості праці жінок і молоді. Оплата праці. Трудова дисципліна. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Види дисциплінарних стягнень. Матеріальна</p>	4

	відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори.	
8	<p>Змістовий модуль 2. Основи господарського, аграрного, земельного, екологічного, фінансового, кримінального права та основи правоохоронної діяльності України</p> <p>Тема 7. Основи господарського права України</p> <p>Господарське право України: поняття, предмет правового регулювання, джерела, суб'єкти.</p> <p>Поняття підприємницької діяльності та порядок державної реєстрації її суб'єктів.</p> <p>Майнова основа господарювання. Господарські зобов'язання: поняття, підстави виникнення, порядок виконання.</p>	2
9	<p>Тема 8. Основи аграрного права</p> <p>Предмет аграрного права України. Методи правового регулювання аграрного права.</p> <p>Система аграрного права. Джерела аграрного права.</p> <p>Суб'єкти та об'єкти аграрних правовідносин.</p> <p>Правове становище фермерського господарства. Державне сільськогосподарське підприємство. Сільськогосподарським акціонерним товариством. Особисте селянське господарство. Державне регулювання в аграрній сфері.</p>	2
10	<p>Тема 9. Основи земельного та екологічного права України</p> <p>Поняття і предмет земельного права. Види земель та їх правовий статус. Суб'єкти земельного права. Право власності на землю. Оренда земель. Порядок вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Екологічне право: поняття, предмет, система. Законодавство про охорону навколишнього природного середовища: загальна характеристика. Екологічні права й обов'язки громадян. Права і обов'язки природокористувачів. Природо-заповідний фонд. Червона книга. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.</p>	4
11	<p>Тема 10. Основи фінансового права України</p> <p>Фінансове право України: поняття, джерела, предмет регулювання, система, суб'єкти фінансових правовідносин. Податки: поняття, види, функції, система та об'єкти оподаткування. Податок з доходів фізичних осіб. Бюджетне право і бюджетна система. Бюджетний процес.</p>	2
12	<p>Тема 11. Основи кримінального права України</p> <p>Поняття і предмет кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Поняття кримінальної відповідальності. Поняття злочину та його ознаки. Склад злочину. Стадії скоєння злочину. Добровільна відмова від вчинення злочину. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння: необхідна оборона, крайня необхідність. Співучасть у злочині. Види співучасників</p>	4

	злочину. Поняття покарання. Система і види покарань: основні, додаткові, покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові. Судимість: поняття, погашення, зняття. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.	
13	Тема 12. Основи правоохоронної діяльності України Поняття правоохоронного органу. Органи прокуратури в Україні. Органи юстиції. Система органів податкової служби України. Засади організації судової влади. Судова система. Суди загальної юрисдикції. Касаційний суд України. Вищі спеціалізовані суди. Верховний Суд України. Конституційний суд України.	2
14	Підведення підсумків вивченого матеріалу по Модулю 1	2
МОДУЛЬ 2 ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ		
15	Змістовний модуль 3. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії. Тема 13 Предмет і метод економічної теорії. Багатозначність поняття «економіка». Предмет економічної теорії. Функції економічної теорії. Методи дослідження економічних явищ. Економічні категорії і закони.	2
16	Тема 14 Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Потреби і виробництво. Закон зростання потреб. Сутність суспільного виробництва, його фази і структура. Продуктивні сили і виробничі відносини. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія. Ефективність суспільного виробництва.	4
17	Тема 15 Економічна система суспільства. Суть і структурні елементи економічної системи. Класифікація економічних систем. Особливості розвитку перехідних систем. Суспільний поділ праці.	2
18	Тема 16 Економічні відносини власності. Власність, її сутність і місце в економічній системі. Реалізація прав власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми і види власності	4
19	Змістовний модуль 4. Товарне виробництво і ринок. Тема 17 Форми організації суспільного виробництва. Товар і його властивості. Вартість товару. Теорії вартості. Закон вартості	2
20	Тема 18. Гроші. Товарно-грошові відносини. Сутність грошей. Функції грошей. Грошовий обіг. Грошова система. Соціально-економічна суть інфляції: причини і суть інфляції види інфляції. Наслідки та антиінфляційна політика	4
21	Тема 19. Ринок як економічна форма організації	4

	суспільного виробництва. Поняття і основні риси сучасного ринку. Функції ринку. Ринковий механізм. Особливості ринкових відносин в Україні. Попит. Ціна попиту. Закон попиту та його дія. Пропозиція. Ціна пропозиції. Закон пропозиції та його дія. Ринкова рівновага. Ціна рівноваги.	
22	Тема 20. Структура та інфраструктура ринку. Структура ринку. Класифікація ринків. Ринкова інфраструктура.	2
23	Змістовний модуль 5. Підприємництво в ринковій економіці. Тема 21. Підприємництво і підприємство. Поняття, суб'єкти та функції підприємництва. Основні принципи та умови підприємницької діяльності. Форми підприємництва. Підприємство – первинна ланка ринкової економіки.	4
24	Тема 22. Капітал, витрати підприємства і прибуток. Витрати виробництва. Валовий дохід, прибуток підприємства і норма прибутку. Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Кругообіг і оборот промислового капіталу. Амортизація.	4
25	Змістовний модуль 6. Суспільне відтворення. Тема 23. Форми суспільного продукту в процесі відтворення. Суть і види суспільного відтворення. Національний дохід. Національне багатство.	2
26	Тема 24. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли. Економічне зростання і економічний розвиток. Типи економічного зростання. Фактори економічного зростання. Циклічність економічного розвитку.	2
27	Тема 25. Державне регулювання національної економіки. Еволюція поглядів на роль держави в економічному житті. Теорії державного регулювання економіки. Економічні функції держави. Державний бюджет. Методи державного регулювання економіки.	4
28	Змістовний модуль 7. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Тема 26. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин. Світове господарство, його суть і етапи розвитку. Основні форми міжнародних економічних відносин. Міжнародна економічна інтеграція.	2
29	Тема 27. Економічні аспекти глобальних проблем. Суть і види глобальних проблем. Причини виникнення	2

	глобальних проблем. Шляхи подолання глобальних проблем. Економічна глобалізація суспільства.	
30	Підведення підсумків вивченого матеріалу по Модулю 2	2
31	Узагальнення по курсу. Диференційований залік	2
	Разом	90

7.2. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми та завдання для самостійного опрацювання	К-сть год.
1	Тема 1. Основи теорії держави та права Причини і шляхи виникнення держави і права. Функції держави. Правова соціальна держава.	2
2	Тема 2. Основи конституційного права України Організація роботи парламенту та законодавчий процес у Верховній Раді України. Правовий статус народного депутата України. Припинення повноважень Президента України. Імпічмент. Кабінет Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади. Поняття та структура місцевого самоврядування в Україні. Судова влада України. Склад, порядок обрання і повноваження Конституційного Суду України.	4
3	Тема 3. Основи цивільного права України Об'єкти цивільних прав. Право власності. Загальні положення про правочини. Односторонні правочини та договір. Спадкове право. Поняття спадкового права. Склад спадщини. Усунення спадкоємців від права на спадкування. Наслідування по закону. П'ять черг спадкоємців. Наслідування по заповіту. Прийняття спадщини, строки прийняття. Відмова від прийняття спадщини. Право на обов'язкову частку спадщини. Спадковий договір.	4
4	Тема 4. Основи сімейного права України Припинення шлюбу і підстави визнання його недійсним. Опіка і піклування: порядок встановлення та припинення. Усиновлення (удочеріння), патронат. Позбавлення батьківських прав.	4
5	Тема 5. Основи адміністративного права України Поняття, предмет та система адміністративного права. Поняття державного управління. Державна служба в Україні: поняття, основні принципи, правовий статус державних службовців.	4
6	Тема 6. Основи трудового права та правові основи	6

	<p>соціального захисту населення України</p> <p>Трудовий договір та контракт. Відпустка та її види. Матеріальна відповідальність. Трудові спори та порядок їх вирішення.</p> <p>Соціальне забезпечення: поняття, предмет права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення. Соціальні гарантії. Соціальне страхування. Види пенсій за законодавством України. Види соціальної допомоги сім'ям із дітьми. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.</p> <p>Державна соціальна підтримка сім'ї, материнства, дитинства, інших категорій громадян.</p>	2 2 2
7	<p>Тема 7. Основи господарського права України</p> <p>Поняття, функції та види господарських договорів.</p> <p>Поняття та особливості господарсько-правової відповідальності.</p>	4
8	<p>Тема 8. Основи аграрного права України</p> <p>Джерела аграрного права. Суб'єкти аграрних правовідносин. Особливості правового регулювання АПК України. Правове регулювання діяльності фермерських господарств та приватно-орендних підприємств.</p>	4
9	<p>Тема 9. Основи права України земельного та екологічного</p> <p>Джерела земельного права. Склад та цільове призначення земель України. Зміст права власності на природні ресурси. Приватизація землі. Особливості оренди природних ресурсів. Правові засади ринкового обігу земельних ділянок. Природо-ресурсні кодекси і закони України. Об'єкти, які підлягають державно-правовій охороні. Природно-заповідний фонд України. Червона книга України. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.</p>	6 2 2 2
10	<p>Тема 10. Основи фінансового права України</p> <p>Банківська система України.</p> <p>Кредит: поняття, форми, види, принципи кредитної політики.</p>	2
11	<p>Тема 11. Основи кримінального права України</p> <p>Склад злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння. Закінчений та незакінчений злочин. Співучасть у вчиненні злочину.</p>	4
12	<p>Тема 12. Основи правоохоронної діяльності України</p> <p>Завдання та функції поліції. Служба безпеки України.</p> <p>Адвокатура. Нотаріат.</p>	4
13	<p>Тема 13. Предмет і методи економічної теорії</p> <p>Зародження та розвиток економічної теорії як науки до кінця XIX ст. Основні напрями і школи світової економічної думки.</p>	2
14	<p>Тема 14. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства</p>	4

	Науково-технічна революція та її вплив на розвиток суспільства. Економічний прогрес та його рушійні сили.	
15	Тема 15. Національні моделі господарювання Японська модель. Шведська модель. Американська модель. Корейська модель	2
16	Тема 16. Тенденції в розвитку власності. Роздержавлення в Україні. Приватизація власності та її принципи.	4
17	Тема 17. Форми організації суспільного виробництва. Форми організації суспільного виробництва: натуральне господарство та товарне виробництво.	2
18	Тема 18. Історія грошей. Виникнення і розвиток грошових відносин. Історичний досвід України в творенні національної грошової одиниці.	4
19	Тема 19. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва. Конкуренція та її значення. Типи конкуренції. Монополізм та його вплив на економічні процеси. Антимонопольне законодавство.	4
20	Тема 20. Структура та інфраструктура ринку. Фінансовий ринок, його складові. Структура та функції біржі.	2
21	Тема 21. Підприємство та його види. Малий бізнес. Кооперативні, акціонерні та орендні підприємства. Державне підприємство.	4
22	Тема 22. Капітал підприємства. Суть, зміст та джерела формування капіталу підприємства. Засади управління.	2
23	Тема 23. Форми суспільного продукту в процесі відтворення Суспільний продукт і його форми. Кругообіг доходів і витрат в національному господарстві.	2
24	Тема 24. Циклічні коливання і кризи в економіці Причини і механізм циклічних коливань. Причини економічної кризи в Україні.	2
25	Тема 25. Державне регулювання національної економіки. Податки і податкова система Основні моделі державного регулювання економіки та їх еволюція	4
26	Тема 26. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин. Україна і світове господарство.	2
27	Тема 27. Економічні аспекти глобальних проблем.	2

	Бідність та економічна нерівність. Продовольча проблема сучасності. Енергетична проблема та шляхи її вирішення. Демографічні виклики. Глобалізація: плюси та мінуси.	
	Разом	90

7.3. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (Теми есе, реферати)

Модуль 1

1. Предмет і метод теорії держави і права.
2. Додержавне суспільство.
3. Поняття держави.
4. Основні теорії виникнення держави.
5. Східний, азіатський та європейський шляхи виникнення держави.
6. Типи держави.
7. Форми державного правління.
8. Територіальний устрій держави.
9. Функції держави.
10. Основні сучасні концепції держави.
11. Поняття тоталітарної та авторитарної держави.
12. Поняття демократичної, соціальної та правової держави.
13. Поняття права.
14. Принципи права.
15. Принцип верховенства права.
16. Функції права.
17. Типи праворозуміння.
18. Поняття правосвідомості.
19. Правова культура.
20. Правові відносини.
21. Правова поведінка.
22. Поняття правопорушення.
23. Юридична відповідальність.
24. Законність і правопорядок.
25. Конституційне право як галузь права України.
26. Джерела конституційного права України.
27. Територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим.
28. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.
29. Підстави та порядок набуття та втрати громадянства України.
30. Гарантії дотримання конституційних прав і свобод громадян в Україні.
31. Правове регулювання громадянства в Україні.
32. Конституційно-правовий статус законодавчої влади в Україні.
33. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні.
34. Загальна характеристика інституту глави держави в Україні.
35. Загальна характеристика судової системи України.
36. Конституційний Суд України.

37. Правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні.
38. Референдум як форма реалізації народовладдя.
39. Виборче право та виборча система України.
40. Вибори Президента України.
41. Вибори народних депутатів України.
42. Вибори до органів місцевого самоврядування в Україні.
43. Поняття кримінального права.
44. Предмет і метод кримінального права.
45. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
46. Кримінальна відповідальність та її підстави.
47. Поняття злочину та його ознаки.
48. Склад злочину.
49. Стадії злочину. Добровільна відмова від вчинення злочину.
50. Співучасть у злочині.
51. Види кримінальних покарань.
52. Необхідна оборона. Крайня необхідність.
53. Поняття цивільного права України.
54. Джерела цивільного права України.
55. Загальна характеристика Цивільного кодексу України.
56. Спадкування за законом та за заповітом.
57. Права та обов'язки матері, батька і дитини.
58. Підстави та правові наслідки позбавлення батьківських прав.
59. Поняття, зміст та порядок укладення трудового договору.
60. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
61. Житловий фонд. Надання жилих приміщень.
62. Суб'єкти екологічного права.
63. Правоохоронні органи України.
64. Служба безпеки України.
65. Збройні Сили України.

Модуль 2

1. Трактуювання предмета ЕТ різними економічними школами.
2. Економічні теорії Стародавнього світу (Китай, Індія, Греція, Єгипет, Рим).
3. Лауреати Нобелівської премії в області економіки.
4. Економічний експеримент і економічні реформи.
5. Потреби людини, їх види та засоби задоволення.
6. Модель ієрархічності потреб Маслоу.
7. Інформація як сучасний фактор виробництва.
8. Закрита і відкрита економіка: основні риси.
9. Порівняльна характеристика чистої ринкової економічної системи та командно-адміністративної системи.
10. Місце власності в реформуванні економіки.
11. Роль і значення державної / приватної власності в ринковій економіці.
12. Переваги та недоліки приватизаційного процесу в Україні.
13. Інтелектуальна власність і проблеми її реалізації в Україні.

14. Становлення і розвиток товарного виробництва в Україні.
15. Електронні гроші та форми їх застосування.
16. Еволюція форм грошей.
17. Бартер в сучасній економіці: причини використання і характерні особливості.
18. Історичний процес формування і розвитку ринку.
19. Форми монополій і їх еволюція.
20. Дефіцитний ринок: причини виникнення та наслідки.
21. Економічний механізм попиту і пропозиції.
22. Розвиток підприємництва в Україні: проблеми і перспективи розвитку.
23. Роль держави в розвитку підприємництва.
24. Вимірювання якості життя населення
25. Світова фінансова криза.
26. Вплив світової фінансової кризи на економіку України.
27. Державне регулювання економічного зростання.
28. Регулювання ринку праці в розвинених країнах.
29. Проблеми безробіття в Україні.
30. Антиінфляційна політика України.
31. Політика зайнятості в Україні.
32. Соціальна політика держави: зміст і основні функції.
33. Податкова система в Україні.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Історія та культура України» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні та контрольні роботи.

Модульний контроль проводиться у формі тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам освіти у журнал академічної групи. Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачам вищої освіти здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю

(тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача освіти в дискусії, якість конспекту, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою - «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання

Рівень	Оцінка	Вимоги до знань та вмінь
Незадовільний	2	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу розкрити суть питання, проте відповідає лише за допомогою викладача. Намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; робить спроби дати відповідь на репродуктивному рівні.
Задовільний	3	Здобувач володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу питання, здатний відтворити його на репродуктивному рівні; орієнтується у поняттях, визначеннях, може дати визначення понять, категорій (з окремими помилками); вміє працювати з літературою, самостійно опрацьовуючи частину навчального матеріалу теми; намагається підкріпити відповідь прикладами, що є не досить вдалими; робить певні висновки, що не відзначаються логічністю й послідовністю.
Добрий	4	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом питання, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; може самостійно

		опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання, пов'язані з розумінням практичної реалізації матеріалу, що є сутністю відповіді; має сформовані навички здійснити останнє
Відмінний	5	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно наводить приклади, пов'язані з практичною реалізацією матеріалу, який складає сутність відповіді на питання; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; під час відповіді використовує знання суміжних дисциплін.

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint.
2. Інформаційні стенди, малюнки, таблиці, схеми
3. Нормативно-правова документація.

Технічні засоби:

1. Ноутбук.
2. Телевізор.
3. Мультимедіа проектори в навчальних аудиторіях.
4. Комп'ютерний клас для проведення тестового контролю знань студентів.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Модуль 1

Нормативна база:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Водний кодекс України : Закон України від 6 червня 1995 р. № 213-95/ВР
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
4. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768- III.
5. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. №8073-X.
7. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. №2341-III.
8. Лісовий кодекс України : Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852- XII.
9. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755- VI.
10. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435- IV.

11. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ.
12. Про землеустрій : Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-ІV.
13. Про рослинний світ : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 591 -ХІV
14. Про тваринний світ : Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-ІІІ.
15. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794- 20 VII.
16. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI.
17. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97- ВР.
18. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-ХІV.
19. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402- VII.
20. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572- VI.
21. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-ІV.
22. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VТТТ.
23. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ.

Основна література:

1. Баїк О. І. Земельне право : підручник. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 385 с.
2. Бортник С.М., Мельник К.Ю., Могілевський Л.В. Трудове право України : підручник. Харків Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 408 с.
3. Волошкевич Г.А. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ. Черкаси, 2019. 686 с.
4. Гапотій В.Д., Слишик О.А. Основи права: підручник. Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. 882 с.
5. Корнеєв Ю.В. Земельне право України : Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 200 с.
6. Резворович К.Р., Юнін О.С., Кірін Р.С. Екологічне право : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 318 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України — <http://www.rada.gov.ua>
2. Президент України — <http://www.president.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України — <http://www.kmu.gov.ua>
4. Конституційний суд України — <http://www.ccu.gov.ua>
5. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини — <http://www.ombudsman.gov.ua>
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського — <http://www.nbuv.ua>
7. Національна юридична бібліотека — [http://irbis-nbuv.gov.ua/info law.html](http://irbis-nbuv.gov.ua/info%20law.html)
8. Юридична література — <http://pravo.biz.ua>

Модуль 2

Основна література:

1. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: підручник. К: Вища школа, 2016.503с.
2. ЕКОНОМІКС. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 320 с.
3. Економічна теорія : навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2019. – 464 с.
4. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівец. нац. унів-т., 2021. 200 с.
5. Економічна теорія: підручник (В.Д. Лагутін., Ю.М.Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. Ред. В.Д. Лагутіна.- Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017.-608с.
6. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. – К.: Видавництво Ліра-К, 2020. – 450 с.
7. Економічна теорія: підручник /За ред. В.М.Тарасевича. Київ:Центр навчальної літератури, 2016.784с.
8. Конституція України: офіц. Текст (прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28червня 1996 р. із змінами:станом на 1 січня 2011р.). К.: Мін-во Юстиції України
9. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: навч. посіб. 3-є вид., випр. і доп. К.: Знання, 2016. 684с.
10. Мочерний С.В.,УстенкоО.А. Основи економічної теорії: навч. посібник. 4-тевид., стер. К.: Академія, 2016. 502с.
11. О.Захарченко, М.Барановська, Основи економічної теорії. «Центр навчальної літератури» 2019. 264с.
12. Основи економічної теорії. (текст): навч. посіб. (А.У.Уразов, І.В.Саух, О.І. Вікарчук –К.: «Центр учбової літератури», 2017. 312с.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України– <http://www.rada.kiev.ua>
2. Державна податкова адміністрація– <http://www.sta.gov.ua>
3. Ел.видання “Ефективна економіка” <http://www.economy.nayka.com.ua/>
4. Законодавство України– <http://www.zakon/rada.gov.ua>
5. Кабінет Міністрів України– <http://www.kmu.gov.ua>
6. Міністерство економіки України– <http://www.me.gov.ua>
7. Міністерство фінансів України– <http://www.minfin.gov.ua>

Додаткова література:

1. Анопій І.В. Сімейне право України. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 360 с.
2. Васильєв А.А., Гладкова Є.О., Житний О.О. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник . Харків, 2020. 428 с.
3. Житлове право : навчально-методичний посібник / за ред. Є. О. Харитонова, О. М. Берназ-Лукавецької. Одеса : Фенікс, 2019. 120 с.
4. Конституція України. Науково-практичний коментар / за заг. ред. К.І. Чижмарь, О.В. Лавриновича. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 290 с.
5. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права: підручник, практикум, тести. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 584 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / За ред. В.Я. Тація, В.І.Борисова, В.І.Тютюгіна. Харків: Право, 2020. 768 с.
7. Любченко П.М. Муніципальне право : підручник. Харків : Право, 2019. 512 с.
8. Мельник Р.С. Загальне адміністративне право у питаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 304 с.